

Program vodenja Gimnazije Center Celje

1. Uvodne misli

Moj program temelji na soustvarjanju in dogovorni obliki vodenja z motivacijo za sodelovanje vseh pri doseganju skupnih ciljev. Moj namen je vedno bil in bo tudi v prihodnje, da skupaj z zaposlenimi oblikujemo in zastavimo skupne cilje, ki jih lahko in jih tudi bomo dosegli v sodelovanju in sožitju. Zato si želim, da bi moj program vodenja videli kot poglede na vodenje in podajanje smernic po katerih bi naš skupen program nastal in bi ga z mojim načinom vodenja z veseljem in lahkoto tudi izvedli. Po programu pa bi z letnimi delovnimi načrti, ki so zavezujoči za vse, dosegli tudi letno zastavljene cilje.

Če pa se osredotočim na razvoj šole pa moram omeniti, da je v vsaki organizaciji razvoj nujno potreben element, ki zagotavlja tako spremljanje razvoja ljudi in družbe ter obenem daje zadovoljstvo ljudi pri delu. Kmalu se namreč pokaže nezadovoljstvo ob stagnaciji, v kolikor le ta nastopi, zato je razvoj v nekem smislu nujno potreben za zadovoljevanje potreb udeležencev v celotnem pedagoškem procesu.

Upam, da sem nakazal osnovo za moj pogled na razvojne možnosti in poudarke, ki bi jih bilo potrebno upoštevati za doseg ciljev.

2. Razvojne možnosti

2.1. Predpostavke

Naj povem, da to pisanje nastaja zgolj iz javno dostopnih podatkov, kar lahko do neke mere omejuje realno sliko.

Izhajajoč iz dostopnih podatkov o demografskih potencialih šol je razvidno, da je opaziti trend rahlega naraščanja števila rojstev v preteklih letih. Kar pomeni, da lahko kmalu računamo na približno enak ali nekoliko povečan vpis prvošolcev v šolo. Kar nadalje pomeni, da se bo število dijakov v prihodnjih letih spreminjalo in z malo optimizma lahko napovemo tudi manjše povečanje. Seveda je potrebno omeniti nasprotujoče si podatke MŠŠ od demografskih napovedih za naslednja leta. Čeprav je v zadnjih napovedih slaba slika za naslednjih 8 let je vseeno nekaj spodbude v podatkih rojstev v novem tisočletju, ki nas bo dosegel čez dve leti. To razmišljanje sem postavil kot osnovno tezo za nadaljnje cilje.

Kot drugo osnovo postavim osnovni program šole, ki je predpisan z obveznim šolskim predmetnikom ter prostorske in kadrovske pogoje za katere smatram, da so dobri in kvalitetni.

Kot tretjo predpostavko pa naj omenim, da skladno z razvojem mreže šol v slovenskem šolskem prostoru lahko pričakujemo nekoliko okrnjene vpise v gimnazijski program, saj se zelo počasi tudi krepí vpis na strokovne šole. Predpostavimo lahko, da je v GCC vpis stabilen in se ob zmanjšanju mreže gimnazijskih programov na celjskem področju ne bi smelo spreminjati število dijakov zaradi tega. Pričakujem, da se bo mreža krčila na področju periferije šolskega prostora oziroma tam, kjer je vpis že sedaj nekoliko manjši in to

je v manjših krajih in recimo v Ljubljani. Nakazan je trend porasta vpisa v strokovne šole in upam, da je to odraz potreb gospodarstva in razvijanja logike trga dela. Trg dela in razvoj gospodarstva zahtevata okoli dve tretjini strokovno usposobljenega kadra, ki se zaposluje ali nadaljuje šolanje v tehničnih ali naravoslovnih programih. S to predpostavko in pregledom razmerja števila dijakov na programih v Celju lahko ugotovimo, da je približno tako razmerje v mestu in ožji regiji doseženo. Širša regija sicer nakazuje nekoliko drugačno razmerje, kar me napeljuje k razmišljanju, ki sem ga že omenil in to je, da se bo število dijakov v gimnazijah krčilo v perifernih gimnazijah. Torej bo se bo gravitacija na celjske gimnazije le povečevala.

Zadnja od predpostavk je interes dijakov za doseganje vrednost kot so znanje, odgovornost, odnos do okolja (sveta in sočloveka) in tiste, ki so se zaradi vzpostavljanja novih norm in pogledov na svet neke izgubile. Oblikovale so se nove vrednote materialnosti in novi cilji ter pogledi na pridobivanje certifikatov in diplom, ki jih velikokrat lahko strnemo v rek »po liniji najmanjšega odpora« ali jih obravnavamo s široko paletto pravic pred odgovornostjo. Sam sem namreč zagovornik dejstva, da si lahko pravice pridobimo z odgovornostjo do sebe in vsega okoli nas.

2.2. Glavne usmeritve

Ob upoštevanju omenjenih dejstev lahko rečem, da je pomembnost v različnosti med šolami in zadovoljstva pri izobraževalnem procesu tako dijakov kot zaposlenih, ki se kaže v razširjenem programu šole, interesnih dejavnostih in ostalih dejavnostih, ki jo šola ponuja kot dopolnilo k rednemu delu, kjer razvijajo dijaki mišljenje in kompetence. Glede na vse višje standarde življenja družbe mora šola s standardi znanja in učenja za življenje temu tudi slediti. Dijaki morajo svoje izobraževanje osmisliti in videti prihodnost v opravljanju svojega poklica.

Osnovna dejavnost izvajanja pouka po obveznem predmetniku je železni repertoar, ki ga lahko skladno z razvojem popestrimo z novimi didaktičnimi pristopi in oblikami dela s ciljno usmerjenim poučevanjem. Poudarim naj, da je pri vsem tem pomembna kvaliteta tako dela kot tudi učnega uspeha, ki jo je vedno moč nekoliko popraviti. Zato je dvig kvalitete znanja in učnega uspeha ena od pomembnih nalog v prihodnje. S tem se dviguje tudi kvaliteta življenja in tudi preživljanja prostega časa. Delo z dijaki, ki je primarna naloga šole, je lahko odlično le v dobrih pogojih dela, ki se odražajo v medsebojnih odnosih, sodelovanju na vseh nivojih (tudi ravnatelja) ter prenašanja sporočil z zgledom.

Poleg osnovne dejavnosti šole je velik poudarek potreben pri drugih dejavnostih šole, ki zaokrožuje celoten pedagoški proces. Te morajo biti izraženi v razširjenem programu v obliki skrbi za otroke tako s težavami pri učenju kot tudi tistimi z boljšim pristopom k učenju in ne nazadnje tudi nadarjenimi dijaki. Vsi dijaki so pomembni, zato ne bi smeli izpustiti nobenega, da bi mu pri doseganju še boljših rezultatov ne pomagali. Zato bi bilo potrebno pripraviti vse za to, da bi se izvajali projekti in programi za vse tri skupine. Poudarek pa na tistih, ki so sedaj mogoče zapostavljene.

Projektno delo je oblika, ki dobiva vedno večji pomen in se na ta način postavlja pred udeležence pedagoškega procesa nove in nove cilje. Zato so projekti v evropskem prostoru, kot tudi tisti v domačem okolju pomembni, saj odpirajo nova obzorja in oblike dela s katerimi si pridobivamo nova znanja in oblikujemo način dojemanja in način življenja. Mislim, da bi

se dalo s temi projekti narediti korak v smeri drugačne oblike ciljnega poučevanja saj jih vidimo iz različnih zornih kotov. Pomembno je dejstvo, otroci vedno slabše povezujejo teoretično znanje z življenjskim in delovnim okoljem, kar se vidi v rezultatih raziskav, ki nas postavljajo po navadi na rep lestvice uporabnega (aplikativnega) znanja. Predvsem pa morajo biti naši dijaki suvereni pri opravljanju svojega poklica za kar je pogoj dobro znanje in visok nivo vrednot.

Dijaki bi se naj udeleževali tudi manj formalnih oblik dela, ki so z didaktičnega vidika sprejemljivi in priporočljivi, kot so različni tabori (naravoslovni, družboslovni, športni, za nadarjene in podobno), izmenjave in delavnice ob bok športnim in kulturnim dnevom. Če se osredotočimo na njihove interese, potrebe in želje, jih lahko oblikujemo za njih in uspelo nam bo povečati tudi njihov interes do dela. Pomembno je, ne samo da se na nekatere stvari spomnimo in jih skoncentriramo le v en dan ampak, da to postane del procesa in obenem oblika dela. S tem se ustvarjajo tudi medpredmetne povezave in se učna problematika predstavlja z več vidikov in zornih kotov. Dijaki imajo praviloma veliko problemov s povezovanjem med predmeti ko gre za isto stvar.

Seveda za vse to je potrebno imeti tudi dobre osnove. Predvsem v sodelavcih in materialni osnovi za izvajanje programa. Ne dvomim v kvaliteto kadra, ki je na visokem nivoju in obenem tudi ne dvomim v pripravljenost na nove oblike dela ter pristope in ne dvomim, da bi se lahko kvaliteta izobraževalnega procesa tudi izboljšala. Obvezno bi bilo najprej dobro spremljanje kakovosti in kvalitetna evalvacija, ki bi pokazala kje so še rezerve za izboljšave in spremembe. Nadalje naj omenim, da sta kultura organizacije in klima tista dejavnika, ki močno vplivata na vzgojno izobraževalni proces in kvaliteto dela. Tudi na tem področju se vedno da še kaj postoriti, saj k idealu stremimo, vendar ga po navadi ne dosežemo. Glede na to, da sta klima in kultura organizacije med seboj povezani in močno soodvisni je pomembna skladnost med njima, saj le na ta način ustvarjamo dobre pogoje za delo v procesu izobraževanja kjer so dijaki najpomembnejši dejavnik. To lahko dosežemo s pogovorom in poslušanjem, saj so odgovori v nas samih in jih moramo le realizirati. Letni razgovori so temelj takšnega dogovarjanja, zato se kot pomemben del procesa ne smejo izpustiti. Za takšen način dela je potrebno, da je učitelj v sistemu lastnega izobraževanja in obenem v sistemu medsebojnega povezovanja z drugimi učitelji, kjer se izobražuje s pomočjo rezultatov dobre prakse.

Naj izpostavim še dejstvo, da je potrebno vzpostavljati in oblikovati mreže sodelovanja na vseh področjih tako med šolami, starši in lokalno skupnostjo ter širše po Sloveniji. To dosežemo s projektnim delom na lokalnem, državnem in meddržavnem nivoju, vključevanjem v sistem stalnega strokovnega spopolnjevanja, izobraževanja in sodelovanja pri različnih aktivnostih.

Dijaki, ki se vpisujejo na šolo so večinoma v osnovni šoli ocenjeni s povprečno do nadpovprečno oceno. To sprejmemo kot dejstvo. Tako bomo lahko merili dobro delo in dodano vrednost. Z dobrimi dijaki je lahko uspeti, vendar je dosežek večji, če uspeš z nekoliko slabšim dijakom. Povezani z uspehom so tudi odnosi do sebe in okolja vseh dijakov, ki šolo obiskujejo. Večinoma imajo drugačne poglede in odnose, ki so jih oblikovali v svojem okolju. Pomembno je posvetiti več pozornosti vzgoji dijakov skupaj s starši, ki sem ji v preteklosti namenil tudi veliko pozornosti. Na tem področju vidim veliko možnosti za izboljšanje. Dobro delovno okolje in povečan interes dijakov za pridobivanje znanja sta tudi pogoj za naše zadovoljstvo pri delu. Zavzemam se za vrednote kot so odgovornost, spoštovanje, dober odnos do dela in okolja (družbenega in naravnega) ter dostojanstva.

Verjamem, da lahko z mojo podporo dosežemo boljše delovno okolje s tem, da pokažemo osnovne vzgojne prijeme kot so pravila in meje ter skupaj z dijaki oblikujemo kulturo šolskega prostora. S tem lahko odstopamo od drugih šol in si pridobimo konkurenčno prednost. Starši namreč iščejo znanje in podporo v vzgoji vendar to kažejo z obrambnim mehanizmom branjenja otrok saj so kot temu strokovno pravimo, projicirani v svoje otroke in odstopanja opažajo kot »taki pač so«.

3. Šolsko okolje

Posebno poglavje je torej sodelovanje z okoljem in reševanje problematike povezane z okoljem. Verjamem, da je potrebno dobro sodelovanje z okoljem ohraniti in mogoče razširiti le tja, kjer se zaznava pomanjkanje. Bolj pa v povezavi z okoljem skrbi odnos okolja do šole. Zato je potrebno vzpostaviti odnos, ki temelji na vrednotah in šolski prostor nameniti v celoti dejavnostim, ki razvijajo ter oblikujejo otroke in odrasle v družbo z vrednotami in medsebojnim spoštovanjem.

Obenem pa bi lahko sodelovali z okoljem na način, da mladini iz okolja ponudimo roko pri soustvarjanju šolskega in bivalnega okolja. Mogoče pomoč potrebujejo tudi starši in jim lahko pomagamo z obilico znanja, ki ga zaposleni v šoli nosimo v sebi. Osebna rast dijakov in okolja, povečana razvijanje pozitivnega samovrednotenja in občutka lastne vrednosti so področja, kjer lahko mladim in staršem pomagamo iz zagat vzgoje in obenem pripomoremo zavedanju dijakov o pomembnosti znanja za življenje. Borili se bomo z vsakdanjim zgledom, ki kaže ravno nasprotno, da se lahko se brez znanja obogati in je materialni svet pomembnejši od socialnega.

4. Kako to doseči z menoj in mojim načinom dela

Kot sem na začetku nakazal sem oseba s karakteristikami sodelovalnega načina vodenja. Pripravljen sem prisluhniti ob vsakem trenutku tako idejam kot tudi problemom, ki jih lahko udejanjimo ali rešimo takoj ali pa skupaj oblikujemo pot za rešitev oziroma udejanjanje. Vodim po sistemu dogovora v tistih pomembnih pedagoških in organizacijskih vprašanjih, ki vodijo v dosego skupnih ciljev in zadovoljstva zaposlenih ter dijakov in posledično staršev. S tem, da odločitve sprejemam sam in za njih prevzemam odgovornost.

Vodil vas bom torej z mešanim načinom vodenja predvsem demokratično z nujno potrebnimi avtorskimi vložki. Prepričan sem, da se lahko za vsako zadevo dogovorimo in skupaj najdemo rešitve tako za pedagoški kot tudi organizacijski del. Zagotovim vam lahko tudi to, da bomo našli skupen jezik tudi za stvari, ki vas sedaj mogoče tarejo in vznemirjajo. Vemo, da ni mogoče ustreči vsem željam na vseh področjih, vendar sem pri dosedanjem delu uspel kulturo organizacije oblikovati na taki ravni, da lahko sklepamo konsenze brez slabe volje in v zadovoljstvo velike večine. Pomembno je tudi dejstvo, da z vsakodnevno klimo ustvarjamo pogoje za dobro delo in iščemo zadovoljstvo v celoti.

Želel bi opozoriti tudi na dejstvo, da smo ljudje različni in nujno potrebno je sprejeti to različnost. Sprejemanje različnosti temelji na osebni kakovosti in občutku lastne vrednosti. Verjamem, da to imate in da je potrebno moči, ideje in želje združiti v celoto ter ustvariti zagon za dosego višjih ciljev, ki bodo vodili v zadovoljstvo vseh udeležencev v pedagoškem procesu. Moj način dela je spodbujevalen v smislu razvijanja idej in iskanju rešitev ter

takojšnjem ukrepanju. Podpiram zaposlene pri njihovem delu, izobraževanju in odločitvah ter nudim pomoč v dilemah. Iščem dobro v ljudeh in sem pozitivno naravnani do predlogov. Želim voditi najboljšo šolo, najboljše in obenem najbolj zadovoljne zaposlene ter dijake in njihove starše.

Kot prednostne naloge pa si zadajam ohranjanje oziroma povečanje vpisa in zagotavljanje pogojev za dvig kvalitete in zadovoljstva. Za povečanje vpisa in interesa je potrebno po mojem začeti s kvalitetnim prenosom znanja, postaviti pravila igre z mejami in pokazati, koliko dijaki izgubljajo s tem, ko ne sprejemajo znanja, ki ga poskuša kvalitetni kolektiv prenesti na njih. Šola ima dolgoletno tradicijo in znanje ter zelo kvaliteten kolektiv, ki se pogosto spopada z osnovnimi problemi vzgoje namesto, da bi se spopadal z visokim nivojem znanja. Tu je potrebno postaviti jasne cilje kaj želimo in kako bomo to udeležili. Današnji čas zahteva drznejše rešitve in podjetniško miselnost tudi v šolstvu za doseg vrednot, ki ohranjajo družbo v dobri kondiciji.

Povem naj še, da dobro poznam šolo, saj sem v preteklosti sodeloval z vami na strokovnem področju in kot oče dveh otrok, ki sta šolo obiskovala. Sedaj sta uspešna na univerzi, saj ste jima dali kvalitetno znanje in odlično podlago za nadaljnji študij. Oba sta bila zelo zadovoljna in doma imamo zelo dobro mnenje o šoli.

5. Povzetek

Povzetek mojih pogledov na nadaljnje delo bi bil lahko mogoče takšen. Z ustvarjanjem dobre klime za delo, s sodelovanjem, s prepletanjem različnih oblik in metod dela, z uvajanjem novih pristopov in s spremljanjem kvalitete dela ter evalvacijo bi lahko oblikovali kulturo organizacije in način dela, ki bo nam zagotovil zadovoljstvo pri delu otrokom pa veselje do izobraževanja, jih učil za življenje in jim dajal tisto, kar bo družba od njih če z nekaj let zahtevala. Ustvariti takšne pogoje dela, da bosta znanje in spoštovanje v ospredju, obenem pa slaba vzgoja, neznanje in nespoštovanje na zadnjem mestu. Oblikovati ne samo golo teoretično znanje ampak celega, razmišljajočega in odgovornega posameznika, ki bo družbi v pomoč in podporo. Bistveno ni kakšne učence sprejememo v šolo ampak kakšni dijaki šolo zapustijo in kolikšna je naša dodana vrednost. Kako bomo otrokom pomagali do tega je odvisno od nas, njihovih staršev in otrok samih, ki jih samo in izključno skupaj lahko oblikujemo vsak na svojem področju. Kako nam bo to uspelo je v presoji nas samih, da sami ocenimo in družbe, ki delno pomaga pri evalvaciji preko nacionalnega preizkusa znanja - mature.

Pomagati želim tudi zaposlenim v osebnem razvoju preko izobraževanj in samoizobraževanj k dosegu osebnih ciljev, izobrazbe ter osebnega zadovoljstva, saj le zadovoljni posamezniki oblikujejo uspešno delovno okolje. Pomagal vam bom pri doseganju najvišjih ciljev, nagrajeval dobro delo po vseh zakonsko sprejemljivih kriterijih, povečeval materialno osnovo za delo in spodbujal tehnološki ter osebni razvoj.

Oblikovati želim okolje kjer bodo starši in dijaki videli priložnost za drugačnost, boljše znanje in pomoč pri vzgoji otrok v odgovorne, spoštljive in razmišljajoče posameznike, ki se bodo z znanjem dokazovali na svojem področju. Takrat bo tudi možno povečati vpis glede na druge šole. Do takrat pa se je potrebno čim širše predstaviti s kvalitetnim kadrom, ki ga ima šola in kvalitetnim delom, ki ga zaposleni vlagajo v dodano vrednost dijaka.

Z usmerjenostjo v prihodnost in vedno novimi pristopi lahko sledimo hitremu razvoju družbe in s tem človeka. Z zasledovanjem otrokovih potreb, želja in interesov pa bomo videli v katero smer se razvija prihajajoča družba.

Upam, da sem nakazal bistvene pristope s katerimi bi pomagal pri razvoju šole in doseganju novih ciljev. In še enkrat vas naprošam, da jemljete to kot pregled področij na katerih bi lahko postorili kaj več. S skupnimi močmi bomo oblikovali program in načrtali kako bomo do teh ciljev prišli in na kakšen način bo vsak lahko k temu pripomogel. Zato sem tudi sedaj prepričan, da sodimo skupaj.

Zdenko Rožman

Celje, 13.9.2012